

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lej, rendes tagdíja évi 200 lej, kiscgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére :
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Beszámoló az E. G. E. magyarországi kirándulásáról.

A tavalyi után ez volt a második tanulmányi kirándulás, amelyet az E. G. E. a budapesti tenyészállat vásár és mezőgazdasági kiállítás alkalmából rendezett. Az érdeklődés nagy volt, mert a tavalyi 70-nel szemben az idén 155 volt a résztvevők száma. Meg is jegyezte Török Bálint titkár ur, aki a kirándulás rendezője és vezetője volt, hogy ha így fog nőni a jelentkezők száma, jövőre már külön vonatra lesz szükség. Hogy az idén merre jártunk s mit láttunk, arról akarok most beszámolni. A tenyészállat vásárról nem emlékezem meg, arról irnak majd mások, csak a vidéki kirándulásokkal foglalkozom.

Egy napot Gödöllőn töltöttünk. Előbb megnéztük a méhészeti szakiskolát, azután pedig a baromfitenyésztési szakiskolát. Azt mit a méhészeti szakiskolán láttunk megírtam a Méhészeti Közlönyben.

A baromfitenyésztési iskola tulajdonképpen most van bővítés alatt. Berendezése teljesen modern, a legújabb tapasztalatok érvényesülnek benne. Az állatok a legújabb rendszerű ólakban vannak elhelyezve, melyek mindenikéhez 2—2 kifutó tartozik. Az ólak délfelé néző nagy ablakokkal vannak ellátva, bennük külön emeletes háló hely, tojófészek praktikus, házilag is elkészíthető csapóajtókkal, továbbá etető automaták és itatók. Egy négyzetméternyi terület 4 tyukra van számítva. A kifutók dróthálóval elkerített területek, amelyek úgy vannak számítva, hogy egy tyukra 5 m² jusson. Be vannak gyepesítve, sőt gyümölcsfákkal beültetve.

A baromfiak zömét a pekingi kacsa, mexikói fehér pulyka és emdeni lud mellett a tyukok képezik. Leghorn és Rode Island fajtákat tenyésztnek. Minden állat szárnyszámmal van ellátva s mindegyiknek törzslapja van. A tojások számot kapnak, azokat meg méri a sulyukat a tojó törzslapjára vezetik. A rendelkezéses vagy kicsiny tojásokat produkáló tojókat kiselejtezik. De kiselejtezik azokat az állatokat is, amelyek a vérvizsgálati próbát nem állták ki, s fehér hasmenésesek vagy valamilyen más betegségre hajlamosak. Egy nagy helyiségben vannak a keltető gépek. A legnagyobb közülük Buckeye gép 3000 tojásnyi befogadó képességgel. A tyukok takarmányozása teljesen tudományos alapon történik. Nemcsak azért, hogy a tojó tojás hozama a maximumot elérje, hanem, hogy a kísérletezések célját is szolgálják vele. A takarmányozás lényege, hogy változatos legyen s hogy a fehérje és keményítő tartalom aránya megfelelő legyen. Ez az arány a csirkénél 1:1.5 később 1.3, tyukoknál 1.4—4.5, télen 1:5, esetleg 1:6. Tojóknál az eleség mennyisége 50 gr. minden 1 kg. élősúly után. Az eleség 50%-a szem, 50%-a pedig automata lisztkeverék, amelynek 25—30%-a feltétlenül állati fehérje kell, hogy legyen. 5—6%-nyi takarmány mészsó is adagolandó,

hogy a csirkénél a csontképződés, tojóknál a tojáshejképződés fennakadást ne szenvedjen. Az ilyen eleségen kívül még sok zöld kell, amit nyáron a kifutók nyújtanak, télen pedig répa vagy marhakarposzta alakjában kapják az állatok. Van az iskolának nyulászata is, amelyben a Chinchilla és a Fehér belga fajták vannak nagyon szép példányokkal képviselve.

Magas, teljesen zárt kerítések mögött van a kanadai ezüstróka tenyészet, amelyet azonban nem nézhettünk meg közelről. Idegent nem engednek be, mert a sűrű látogatás zavarja a rókákat. Már pedig vigyázni kell rájuk, mert egy 6—7 hónapos növendék állatnak 1500—3000 pengő az ára.

Megemlítésre méltó, hogy az iskolának halgazdasága is van; tükrös pontyot tenyészt olyan rétekből átalakított halastavakban, amely rétek csekély hasznot adtak. S amint hallottuk, a halgazdaság nagyon jól fizet; azt hiszem nálunk is sok helyen lehetne vele jó pénzt keresni.

A másik vidéki kirándulás Magyaróvárra és vidékére vezetett s három napig tartott. Magyaróvárt első sorban az állami tejkisérleti állomást tekintettük meg, ahol az ementhali, a magyaróvári és a doboz sajt készítését volt alkalmunk látni.

Közelében van a növénykisérleti állomás, amely különféle gazdasági növényeket tanulmányoz honosítás, hozam, fejlődési idő, ellenállóképesség stb. szempontjából. Itt láttuk a szudáni fűvet, ezt az újabb divatba jött takarmány növényt, amelynek szénája állítólag felér a jó réti szénával, de sokkal bőségesebben terem és a szárazságot nagyon jól állja.

Sok látni való volt a gazdasági akadémián.

Jorksirei sertésállománya kiváló tenyészállatoktól ered. Ez meg is látszik a növekedésen, mert átlag egy süldő annyiszor 15 kg. sulyu, ahány hónapos, tehát a 6 hónapos 90 kilós. Csakhogy ehhez megfelelő takarmányozás is kell. Tisztán árpával, zabbal vagy tengerivel ilyen malacot felnevelni nem lehet. Ez csak a kenyér, amelyhez még hus és szalonna, tehát fehérje is kell. A megfelelő mennyiségű fehérjét lefőlözött tej, hus vagy halliszt, olajpogácsa vagy hüvelyesek etetése adja. A malac 4 hetes korától árpadarát kap s hozzá valamelyiket a fehérjedus takarmányból. 1 kg. árpadarára 2.5 liter lefőlözött tejet, vagy 25% főtt hüvelyeset vagy szója bablisztet, vagy 10—15% hus vagy hallisztet számítanak. A kocát is jól tartják malacozás után, annyi 1/2 kg. abrakot kap, a hány malacot vetett.

Tehenészet szimmenthali fajta. Állandó szelektálás és megfelelő tenyésztés útján sikerült elérni, hogy ma az évi fejési átlag 5100 liter, a maximum 8500 liter, a napi maximum 36 liter. Olyan tehenet, amely 20 liternél kevesebb tejet ad, meg

sem türnek az istállóban. A magas évi eredmény titka, hogy a tehenek annál a mennyiségnél fejezik be a tejelést, amellyel kezdték. Két hónappal a borjazás előtt elapasztják a tejet, ha kell mesterségesen is. Elapasztáskor hashajtót kapnak a tehenek és csak kevés vizet és semmi abrakot. Amikor a tej elapadt, újra abrakolva lesznek egészen az utolsó hétig. A borjukat 2—3 hónapos korban választják el, s ekkor 200 kg.-ot nyomnak. Elválasztás után 1—1 1/2 kg. új abrak jár nekik, amely árpa, zab és szójalisztból áll.

Nem nagy számu, de annál kiválóbb egyedekből áll az akadémia friz juhtenyészet is. Átlagos fejési eredmény évi 630 liter, a maximum 980 liter. Napi tejelési átlag 3—4 liter, háromszori fejés mellett. Az anyák átlag 2 bányt ellenek. Volt olyan anya, amely 8-szor ellett összesen 24 élő bányt s az idén 5 bányval kisenvedett. Takarmánya a legelő és naponként 1/2 kg. abrak. A friz juh nagyon alkalmas a rackának a feljavítására, mert ennek tej átlagát 60-ról 120—180 literre emeli fel.

Ugyancsak Magyaróvárt néztük meg Frigyes főherceg allgauti tehenészetét, mely már 60 esztendő óta tekint vissza. Érdekes látni való a főherceg vörös-izlandi tyuktenyészetét is, amely oly kiváló példányokkal rendelkezik, hogy 200-nál kevesebbet tojó tyukjai nincsenek is, a legjobb tyuk pedig 270 darabot tojik egy évben.

Meglátogattuk a mosoni Kühne-féle mezőgazdasági gépgyárat, mely Magyarország egyik legrégebbi és legnagyobb mezőgazdasági gépgyára. Gyártmányai Erdélyben is jól ismertek.

Mosonból Mosonszolnokra mentünk át. Ez egy 3000 lakosú község s egyike azoknak, amelyek részt vettek a szimmenthali marha mosonmegyei tájfajtájának a kitegyezésében.

A tej értékesítése végett a gazdák tejszövetkezetekbe tömörültek. S tekintettel arra, hogy semmiben sem értékesül jobban a tej, mint sajtgyártásban a szövetkezet csupán sajtot készít 100 liter tejből 10—15.5 kg. sajt kerül ki, amelynek ára 22 pengő, ezenkívül 100 liter savóból egy 60—70 dkg. vaját is készítenek. A tejért a szövetkezet 17—18 fillért fizet literenként. (1 pengő 29.50 L, kerekén 30 L).

A sajtgyártás úgy történik, hogy a tejet 500 literes kádokban 38 fokra hevítik, akkor beadják a por alakú oltót s 3/4 óráig letakarva hagyják. Azután újból felmelegítik 40°-ra s feldarabolva, megfelelő formába öntik; a savó lecsurog s a sajt össze áll. A formából kivéve a 20—22°-os hőmérsékletű pincébe kerül. Itt aztán sózzák, forgatják, mossák s 3—4 hét alatt megérik.

A tej állandó állami ellenőrzés alatt áll. Minden hónapban megjelenik a faluban egy ellenőr, aki végig vizsgálja a tehenek tejtét. Azt a gazdát, aki hamisítja a tejet, kizárják a szövetkezetből.

Elmentünk néhány kiscgazda udvarára. Érdekes elrendezésük van a belsőségeknek. A telkek hosszúak és keskenyek.

A főtca felől van a ház, amely leg-többjének csak keskeny bejárója van. Hátul azonban egy mellék utca szeli át a telkeket s abból van a bejárat az udvarba.

Az utolsó napot herceg Eszterházy Pál mosonmegyei uradalmában töltöttük. Be-illenék kisebb vármegyének, körülbelül 240.000 katasztrális hold egy tagban. Igaz, hogy a nagyobbik része Ausztriába esett, de a Magyarországon maradt 160.000 hold is jókora darab. Saját iparvasutja szeli át az egész birtokot, amelyen gőz- és benzín mozdonyok hordozzák a terményeket és eyebekeket.

Esterházyán van ennek az uradalomnak a központja. A versaillesi királyi palota mintájára épült kastély képezi a hercegi esalád ősi lakóházát. A közelében van a növénynevelő telep, amely ipari, takar-mány és gabona növények nevelésével foglalkozik, komoly, rendszeres munka fo-lyik itt, amelynek eredménye egy-egy ki-váló tulajdonságokkal rendelkező fajta. Sokszor 10—12 év is kell ahhoz, hogy vala-mely növény fajta magja a piacra kerül-hessen. Már egy kis muzeumot is összeállít-tottak a nevelési sikerült fajtákból. Ott volt látható az eszterházyai buza, amelynek gyenge ugyan a bokrosodása, de fagyálló, erős szalmájú, jól termékenyülő, korán érő; egy zabfajta, amelynek polyva százaléka na-gyon alacsony; kialakuló félben levő ten-geri fajta, amely tövenként 3—4 csövet ad; ugyancsak még nem tökéletes lucerna fajta,

amelynek nevelésével egy 20 éves táblán indultak ki; egy másik fajta, melynek tok-jai nem nagyok, de annál tartalmasabbak és annál több van belőlük, és még sok egyéb növény nevelésével fajtája.

Mindenféle gazdasági géppel is kísér-leteznek, így többek közt egy olyan vető csoroszlyát szerkesztettek, amely nem sorba, hanem egyenletesen elszórva veti a magot. Van egy négy emeletes magtisztító berendezésük, amely 10 órás munkaidő alatt 1 vagon gabonát képes megtisztítani.

Ugyancsak Eszterházyán van egy nagy javítóműhely, gyárnak is beillik. A tüzelő anyagot az uradalom területén termelt tö-zeg szolgáltatja. Az uradalom egy része ugyanis még nincs mezőgazdasági művelés alá véve. Tőzeg borítja, amelyet fokozato-san termelnek ki s részben a gazdaság hasz-nálja fel, részben préselik és eladják. Két-majornban láttunk tehenészetet, egyikben szimentháli, másikban kelet friz tehenek voltak. Mind magas tejelők.

Nagy sertés állománya is van az ura-dalomnak. Jorksirei fajta. A sertéstartás célja sonkasertéseket nevelni. 70 kgos suly-ban viszik a vágóhidra, még pedig a saját husfeldolgozó üzemükbe, amely Kapuvárt van, s már egymagában is sok látni valót nyújt. Készítenek ott mindenféle fajta kol-bászt, szalámit, sonka konzervet, katonai konzerv gulyást stb., a hulladékokat pedig feldolgozzák szappanná és huslisztté.

Lukács Ottó.

EGYLETI ÉLET

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 19. választmányi gyűlése.

Az E. G. E. igazgató választmánya ta-vaszi gyűlését most tartotta meg Kolozs-váron. A népes gyűlés gazdag tárgysoro-zatának első pontjai a gazdabajok, sérel-meket, s panaszokat sorolták fel, a továb-biak az Egylet tevékeny munkásságáról ad-tak számot. A gyűlésen br. Jósika Gábor elnökölt, a tárgysorozatot Török Bálint tit-kár ismertette.

A benzín- és petroléumárak

felemelése miatt a traktor, cséplőgép tulaj-donosok sorából elhangzott sulyos panaszok alapján az egylet felírt a kormányhoz az árak csökkentése érdekében. A benzín és petroléum hajtásra berendezett gazdasági gépek le kell álljanak, mert a velők végzett munka értéke nem áll arányban a gabona és egyéb mezőgazdasági termények árával.

Romániában a műtrágya árak

10—20%-kal magasabbak mint Német-, Ma-gyarországon, Ausztriában, Csehszlovákiá-ban stb. A gabonaárak ezzel szemben Romá-niában 10—20 %-al alacsonyabbak, mint a fennti országokban. A modern racionális gazdálkodás egyik legfontosabb tényezője a műtrágyák rendszeres használata. A nem-zetgazdasági érdekek is ezt kívánják meg, ezért az Egylet felírt a kormányhoz, rámu-tatva azokra az okokra, amelyek Romániá-ban a műtrágya használat rentabilitását kockázatosá teszik. Ha az őszi vetéseket a mai gabona és műtrágya árak mellett kell eszközölni, e körülmény a természetben nagy visszaesést fog szülni, ezért az egylet szük-ségesnek látta már tavasszal akcióba lépni e téren. A műtrágya árak csökkentetése ér-dekében kérte az egylet, hogy a kormány gondoskodjon a szuperfoszfát nyersanyagát képező hajón szállított nyers foszfát visszfu-varjáról megfelelő külkereskedelmi szerző-dés kötése által; szállítsa le a hajóból való kirakási költségeket, amelyek pl. a fiumei-nek háromszorosát teszik ki; mérsékelje a vasuti fuvardíjakat, hogy azok olcsóbbak legyenek Galac, vagy Konstancától a gyá-rakig, mint Fiumétól, annál is inkább, mert közelebb és belföldön vannak; szállítsa le a műtrágya gyártáshoz nélkülözhetetlen kénkovand árát, melyet a belföldi gyárak részére 40%-kal magasabb áron ad az ál-lami bányákból, mint a külföldnek; törölje a műtrágyák és nyers anyagaik többszörö-sen fizetendő forgalmi adóit, bélyeg és egyéb illetékeit, tegye lehetővé, hogy a da-rabárúként szállított műtrágya is vagon-tétel tarifa mellett szállíttassék, tekintettel a bir-tokok elaprozottságára, végül megfelelő ga-ranciák nyújtása ellenében kérte az Egylet az egyéves műtrágya hitel nyújtásának le-hetőségét.

A kataszteri hivatal megszüntetése.

A kormány a kolozsvári kataszteri hi-vatal tisztviselőinek fizetését nem vette fel a költségvetésbe. E körülmény arra enged következtetni, hogy a kormány a hivatalt be akarja szüntetni. Az egylet ezügyben tiltakozó feliratot küldött a kormányhoz. Hasonló szellemben a mezőgazdasági ka-mara is felírt a kormányhoz.

Magyar anyelvű földmives iskolát Erdélynek

Az igazgató választmány örömmel vette tudomásul, hogy az elnökség lépéseket tett egy magyar anyelvű földmives iskola fel-állítására érdekében. Az igazgató választmány olyan gazdasági iskolát vagy állandó tanfo-lyamot óhajtat létesíteni, mely kifejezetten az erdélyi magyar kisgazdák gazdasági téren való oktatásának célját szolgálja. Az elnök-

A szudáni fű.

Két-három éve egy új takarmánynövény nevével találkozunk a szaklapok hasábjain, — a szudáni fűvel, melynek tulajdonságairól és értékéről kiváló szakemberek számoltak be. A szudáni fű az élő tarackos fenyérciroknak (*Sorghum halpense L.*), melyet az U. S. A.-ban Johnson-fűnek neveznek, az egy nyári, tarac-kot nem hajtó alakja.

A szudáni fű meglehetősen jól alkalmaz-kodik a különböző talajokhoz, de a legna-gyobb termést a jó erőben levő közép kötött talajon adja. Jól megy szelid sziken is, de a hansági tőzegtalajon is eredményesen ter-melték.

Legnagyobb előnye, hogy a szárazságot jól bírja s ebben fölötte van ugy a moharnak, mint a kölesnek, melyek ha fejlődés közben éri a szárazság, megcsöknek és fél növekedés-ben is kihányják fejüket.

A szudáni fű bár lassan, — de szárazsá-gban is jól fejlődik — s egy eső után roha-mosan pótolja a mulasztást.

Kiváló a sarjadzása, úgy, hogy csak kissé kedvező időben három kalászt is ad. Sarjad-zása gyors, kaszálás után pár nap múlva már legeltethető. A fiatal cukorcirok mérgező ha-tását — noha ez is *Sorghum-féle* — nem ta-pasztalták.

A fejlődésnek első szaka igen lassu, úgy, hogy a gazdák, kik még nem ismerik, már nem is bízna benne, de amint legyökerese-dett, rohamosan kezd fejlődni. Takarmánynak már a 8—10-ik héthben vágható, mely után 4—6 hétre kaszaképes sarjut hajt, mely ka-szálás után legeltethető, vagy ha kedvező az időjárás, harmadik gyapjat is adhat.

Termése zölden körülbelül 120—140 q, szénává szárítva 35 q, de sarjuval 60—70 q-ít is ad egy kat. holdon.

Magtermelő képessége meglehetősen jó. A magot 3½—4 hónap alatt érleli be és ked-vező esetben 8 q átlagot ad. A különböző ter-melési kísérletek szerint 3—14 q között in-gadozott a magtermés.

Aratási idejét nehéz eltalálni, mert a buga kihányása nem történik egyszerre. Elsietve az aratást, rosszul csirázó, silány magot nyerünk, későre hagyva, a legértékesebb magvak kipe-regnek, illetőleg a buga letörik.

A magaratás időpontja az, mikor a bugák középső magvai viaszérésben vannak. Csép-lése szükre állított dobbal, közönséges cséplő-géppel történik, de jó minőségű magot dörzsölés nélkül előállítani nem lehet, erre igen meg-felelő a herefejtő dob betét, de elérhetjük ezt úgy is, ha a lecséplést magot zsákba kötve, vé-konyan elterítjük s megtiporjuk s szelelő ros-tán átterítjük.

Tekintettel a cirokkal való rokonságra, a szudáni fűvet a ciroktól távol kell vetni, ha magnak termeljük, mert elkorcsosodik.

A szudáni fű vetési ideje egybeesik a ten-geriével, de vethető később is, mint második növény valamely korán lekerülő őszi borsó, csomós bükköny után.

Egyes gazdák a sarjutermből hagytak magot jó sikerrel.

A forgóban úgy állítandó be, hogy lehető-leg trágyázott és műtrágyázott tavaszi előtt jöjjön, ha csak a talaj nem természetből fogva buja, mert a talajt kiszáritja és kizsárolja.

A vetés vetőgéppel, gabona sortávolságra történik. Egy kat. holdra 30—40 kiló mag szükséges.

A mag csirázási képessége a 80 százalékot nem igen haladja meg s eszerint vetünk több, vagy kevesebb magot az átlagos 35 kilónál.

A szudáni fű jellemzése tehát követke-zőkben foglalható össze: Rövid tenyészidejű, egy nyári szálal takarmánynövény, mely jól bírja a szélsőséges száraz éghajlatot, elég bő termő és jóminőségű, minden állattal etethető termést ad zölden és szárazon.

A takarmányozási értékére nézve, a m. kir. állattéltani és takarmányozási kísérleti állomás az alábbi ismertetést adta: A szudáni fű szénája összetétel, emészthetőség és keményítő érték tekintetében a jóminőségű réti és kölesszénával egyenlő értékűnek, a mohar-szénánál jobbnak bizonyult. A fűmag Aradon a Schenk cégnél beszerezhető kg.-ként 35 lejért.

Az 264

Ambrosi szőlőoltványtelep Medgyes-Medias

Tul. Dr. AMBROSI ALFRED

szállít-elsőrangú és garantált fajtiszta minő-ségű szőlőoltványokat, amerikai alany-vesszőket. — Kérje új árjegyzékünket.

ség megbízásából *Vitályos* ny. földmiv. isk. igazgató és *Török* Bálint titkár megtekintették az Erd. Róm. kath. Státus radnóti birtokát abból a célból, hogy a birtok és az épületei megfelelnek-e egy iskola céljaira. A kedvező jelentés tudomásul vétele után az igazgató választmány felkérte az elnökséget, hogy az iskola létesíthetése érdekében tovább dolgozzon, esetleg más alkalmasnak kinálkozó birtokokat is megtekintsen és véleményes előterjesztést készítsen a választmány legközelebbi ülése elé.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet

részvényalírási ideje március 31-én lejárt. A jegyzésben a kis- és nagybirtokosok egyaránt résztvettek és 20,000.000 alaptőke lejegyeztetett. A bank alakuló közgyűlését május hó 1-én tartja meg.

Tanulmányi kirándulások

Az egyesület 155 résztvevővel egy 11 napos tanulmányi kirándulást rendezett Magyarországra igen szép sikerrel. Ugyancsak március hóban indult el 8 kiscgazda ifjú Németországba egy fél éves gazdasági tanulmányútra. Az egylet a Bánátba rendez a tavasz folyamán egy 4-5 napos gazdasági tanulmány utat.

Tanfolyamok.

A tavasz folyamán az egylet egy gyümölcsészeti tanfolyamot rendezett Kolozsváron. A tanfolyamon 45 hallgató vett részt és dr. *Páter* Béla, dr. *Szász* Ferenc, *Török* Bálint és *Stief* Ottó tartottak előadásokat. Egy szőlőoltvány készítő tanfolyamot is rendezett az egylet Sővényfalván *Schöppner* Sámuel ny. szől. és bor. felügyelő vezetésével. A tavasz folyamán egy baromfitenyésztési tanfolyamot is óhajtott rendezni az egylet.

Közvetítések.

A falusi gazdakörök részére az egylet kb. 4000 drb. gyümölcsfa csemétét, néhány ezer szőlőoltványt közvetített és a tavasz folyamán yorksihrei tenyészertéseket óhajtott kiosztás céljából vásárolni.

A közgyűlés előkészítése.

rendén az igazgató-választmány az évkönyvi bizottság valamint a számvizsgáló bizottság jelentéseit tudomásul vette. Dr. *Szentkirályi* Ákos ny. gazd. akad. ig. az egylet tiszteletbeli tagja egy évtizeden keresztül vezette az egyesület pénzügyeit és az idén egészségi állapotára való hivatkozással lemondott a tisztségéről, amelyet az elnökség kénytelen volt elfogadni és helyettesítésére *Csányi* István banktisztviselőt kérte fel. Az igazgató választmány sajnálattal vette tudomásul dr. *Szentkirályi* Ákos lemondását és egy évtizeden át önzetlenül és díjtalanul a legnagyobb lelkiismeretességgel és ügyszeretettel végzett közhasznú munkásságáért hálás köszönetet szavazott, amelynek szíves tolmácsolására az elnökséget felkérte.

A közgyűlés egyéb tárgyainak előkészítése után a választmány 67 új tagot vett fel az egyesületi tagok sorába.

Az E. G. E. cukorrépa termelői Szakosztályának aradi tagozata most tartotta meg tavaszi gyűlését *Purghy* László elnökle alatt. Alföldi Pál igazgató ismertette a tárgysorozatot, amelynek rendén tudomásul vette a tagozati közgyűlés, hogy a folyó évben a cukorgyár 3500 kat. hold cukorrépa termelésére kötött szerződést 47 községben 1441 termelővel. Öt holdnál nagyobb területen 43 gazda termel répát. A vetésterület Arad, Bihar, Krassószörény és Temes-Torontál megyék között oszlik meg. A tagozat tanulmányozta a répbogarak elleni védekezés módjait, amelyekre vonatkozólag a budapesti rovarügyi állomás a következő utasításokat adja:

A répbogarak elleni védekezés kérdése meg van oldva, úgy hogy a siker titka a kivitel tökéletességében rejlik csupán. Mint ismeretes először is az árkolásokat kell elvégezni, azután következik a szedetés. Ezzel a két eljárással feltartóztatjuk a bogarakat addig, amíg a permetezéshez már hozzáfoghatunk, vagyis amikor a répának már van néhány levele. Általánosan a barkósót (klórbáriumot) használják erre a célra. A tapadás fokozása végett hl-kint az oldatba még 2-3 kg. melázt adunk. Az érzékszertmények is kiválóan megfelelnek e célnak. A legjobb az „Arzola 45” nevű újabb Chinoin készítmény, amely garantáltan 45% arzént tartalmaz, nem kell mésszel közömbösíteni, mint az urániazöldet, stb. A védekezésnél a lényeg az, hogy a permetezés ne legyen csurgásszerű, mert akkor a folyadék lefolyik. Ellenben legyen e permetezés finom, ködszerű. A hiba az, hogy a gazdák egyedül a permetezéssel akarnak célt érni. Persze ez egyszerűbb és olcsóbb is. Pedig a küzdelemben segítségül kell hívni az árkolást és szedetést is.

A Szövetség aradi tagozata, épen úgy, mint a marosvásárhelyi, állandóan ellenőriztette a répaátvételeket megbízottai útján. Revízió alá vette a termelői szerződést és minden vonalon képviselte a termelők érdekeit. A tagozat vezetőségének mandátuma lejárván, a közgyűlés a lelépő tisztikarnak és választmánynak köszönetet szavazott munkásságáért és az új választást megejtette, mely szerint: Elnök: *Purghy* László, társelnökök: dr. *Blaskovich* Ferenc és dr. *Marsieu* Justin, előadó: *Alföldy* Pál; az intézőbizottság tagjai: *Birtolonu* Aurel, *Bradean* György, dr. *Jancu* Ádám, *Popescu* Miklós, *Verisan* Tódor, *Vidrighin* Stan, *Borocz* László, *Kintzig* János, *Korossy* György, *Nesnera* Aladár, *Takács* Miklós, *Öze* Mátyás, *Bieber* Péter, *Hager* Gottfried, *Geng* János, *Neurohr* Mihály, *Sauer* Mátyás, *Wendel* János; a számvizsgáló bizottság tagjai: *Schneider* Márton, *Trifu* Petru és *Turay* János.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nál biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozdítja elő.

Vegyes közlemények

A földmivelésügyi miniszterium mezőgazdasági gépvásárlási akciója. A földmivelésügyi miniszterium, ez év tavaszára jelentős gépvásárlási akció megindítását vette tervebe, amelynek irányítására felállította a Comisia Technică pentru Cumpărarea Maşinelor Agricole (Mezőgazdasági Gépvásárló) speciális bizottságot. Amint most értesülünk, ez a bizottság az akció lebonyolítását a Centrala Cooperativă de Import și Export útján megkezdte. A földmivelésügyi miniszterium 250 millió értékű mezőgazdasági gép beszerzéséhez szubvenció formájában 50 millió lejjel járul hozzá. Azok a gépvásárló gazdák, akiknek birtokuk 25 hektáron felül van 15%, a 25 hektárnál kisebb birtokkal rendelkező gazdák 20%, továbbá a szövetkezetek, társas alakulatok 25% szubvenciót kapnak a gépvételárhoz. Ilyenformán a gépvásárló a vételár 85, 80 és 75 százalékát fizeti olyképen, hogy 35, 30 vagy 25 százalékot a rendelkezésre álló összegből fizeti meg. Az 50 százalékra megfelelő garanciát ad a vásárló, ahol lehet, a gépek részletadásáról szóló törvényben előírt záloggaranciát.

Ujjalakult a dési Mezőgazdasági Kamara. A dési Mezőgazdasági Kamara időközi bizottságának megbízatása lejárván, a Földmivelésügyi Miniszterium dr. *Bilțiu* Valer, *Mihuț* Alexandru, *Morariu* Gavril, dr. *Niculescu* Petre, *Marginean* Ioan és dr. *Nagy* Endre tagokból álló új időközi bizottságot nevezett ki. Az időközi bizottság elnökéül dr. *Bilțiu* Valer, alelnökéül *Mihuț* Alexandrut választotta meg.

A Szamosmegyei Gazdasági Egylet *Spodheim*, a Chinoin-készítményeket képviselő cég anyagi támogatása mellett ingyen permetezéseket rendezett. A gyümölcsfák permetezése előre kidolgozott terv szerint történt és a védekező szerek összeállításánál a nálunk legnagyobb veszedelmet jelentő vértetű, pajzstetű, almamoly, monília, korompenész kárók és betegségek voltak figyelembe véve. Permetezés volt egy ősszel (lombhullás után) 10%-os Endával, egy tavasszal (rügyfakadás előtt) 2%-os bordói lé és 2%-os Sulfarol keverékével. A harmadik permetezés virágzás után lesz 1/2%-os bordói lé, 1/4%-os Sulfarol és 1/4%-os Arzola. Tíz nap múlva 1% bordói lé, 1/2% Sulfarol és 1/4% Arzola. Őszi permetezéseket *Gellért* István, a tavasziakat *Székelly* Mihály végezte. Ősszel permeteztünk Désen: dr. *Gogomán* Antalnál, Szamosujváron: *Zabulik* Jenőnél, Almásmálomban: *Nagy* Géza, *Gergely* Dávid, *Andrássi* István, *Orbán* György, *Gergely* Tamás, *Viski* István, *Máté* Dávid, *Muzsi* János, *Gellért* István, *Illyés* György, *Erdős* Imre, *Bálint* János és *Andrássi* Sándornál. Tavaszi permetezést valenyen igénybe vették azok, akiknél ősszel permeteztünk, sőt számuk alábbiakkal szaporodott, kik anyag- és munkaköltséget fizettek: Désen *Almási* Károly, *Szentbenedeki*

Ha csodás gyümölcsstermelést akar, permetezzen télen

„SZULFAROL“

kénvegylet permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ősztől kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzünk 2%-os Sulfarol oldattal!

Vértetű ellen

minden sebhelyet megvéd az

»ALMOLA«

* kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszer!

ARZOLA „45“

olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer.

Szőlőben: megöli a molyt. Cyümölcsösben: megöli minden rágó férget.

Lóherében, lucernában: épionbogár, böde stb. ellen

Lerakatok: Aiud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sind. catul Viticol Timiș-Torontál; Bistrița-Beszterce: Verkaufshalle; Brașov-Brassó: Krafft & Herberth; Careii Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovácsna: Wittenberger Mór; Cernăuți-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S-sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricola Someș-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamosujvár: Florian Jakab; Giorok-Gyorok: Michael Schneeberger; Ludoșul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Székellyudvarhely: Vatró Elek; Oradea Mare-Nagyvárad: Reuniunea Agricola Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszombat: Carl F. Jickeli; Sighișoara-Szegesvár: I. L. & A. Hesshaimer; Teremla Mare-Nagyteremi: Primăria; Tg.-Mureș-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timișoara-Temesvár: I. Faicievici, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Turda-Torda: I. Eszényi.

Villamos Művek, Móricz Sándor, Weiss Márton és Székely Mihály. Magyardécsén: Füstös Dani. Csicsó Mihályfalván: Módy Miklós, Bacán: E. Flor. Reméljük, hogy e munkánkkal fokozatosan sikerülni fog a gyümölcs-permetezések bevezetése és évek múltán szebb, egészségesebb gyümölcs fog megjelenni megyénk piacain. (Dr. N. E.)

Meghívó. A Szamosmegyei Gazdasági Egylet 1930 május hó 9-én (pénteken) délelőtt 1/211 órakor Désen az egylet hivatalos helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az egylet összes tagjait meghívom. Ds, 1930 április 15-én. Gr. Bethlen Béla s. k. elnök.

A Székelyudvarhely—Szombatfalvi Gazdakör ünnep másodnapján a népházban nagy sikerrel mutatta be Szigethy: Cigányát, Zsiga cigányt Borbély Gergely, Rózsit Kulcsár Böske játszotta dicséretreméltó alakítással. A rendezésben Révay György, ismert zeneszerző segített. A legközelebbi előadás április hó 27-én volt, amikor a Csizmadia mint kísértet került színre az Ifjusági Egylet előadásában.

Avicultura néven Aradon egy baromfi tenyésztési szaklap indult meg az idén, amely most import-export osztályt is létesített. Keltető gépeket, baromfiakat, baromfi-erőtakarmányokat, stb. forgalmaz. Cime: Arad, strada Rădulescu 1.

Elhásjasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József víz-kúra nagyon szép eredményre vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 309

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron, számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Ispáni vagy gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 18 évi gyakorlattal bíró egyén. Cim: Gyerkó Márton, Porcesti, pu. Alunis, jud. Mures. 283

Kerestetik szerény igényű kertész, ki konyha és virágkerteszetben jártas. Br. Huszár Lászlóné Apalina pu. Reghiu, jud. Mures. 313

Azonnali belépésre, hosszabb gyakorlatu, szerény igényű, nős gazdatisztet keresek. Bizonyítványok vissza nem küldetnek, személyes megjelenés meghívásra. Br. Braunecker Lamoralné. Sacaseni, judetul Salaj. 315

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Temesvár, Ds, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TŐKÉI: 141 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetek: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykereszturon, Szászregényvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászregényben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. Áruraktár a vasut mellett. 3804

Schmidt féle keltetőgépek lerakata

PEKK

317

D-vitamin készítmény háziállatok részére. 1 kg. vételénél Lei 165—, 5 kg. vételnél Lei 145— Szatmármegyei Mezőgazdák Szövetkezete Satu-Mare.

Gondos szőlősgazdák, gyümölcsstermelők és konyhakertészek!

monilia, lisztharmat és az összes gombabetegségek ellen csakis

„AMONIL“

kénes permetezőszert,

rágó kártevők, különféle molyok, ilonca, stb. ellen csak

„DARSIN“

arzéntartalmu permetezőszert,

különféle tetvek, vértetű stb. ellen (virágkerteszetben is) kizárólag

„POKSIN“

nyári permetezőszert

használnak.

316

„AMONIL“ és „DARSIN“ bármily permellehez keverhető. — Ezirányu költségei azonnal sokszorososan visszatérülnek.

Gyártja:

Moskovits Ipartelepek R.-T.

ORADEA, Calea Victoriei No. 62.

Kérjen ismertetőt!

VETŐMAGVAK

Lucerna- és lóheremagvak,

arankamentes államilag olomzárólt

Zöldség- és virágmagvak

garantált fajtisza és csiraképes

Fü- és heremagvak állandó rétek

és legelők bevetésére

Takarmányrépamagvak eredeti

behozatal közismert tenyésztőktől

Műtrágya

Kertművelési és méhészeti

cikkek nagy választékban

Raktárról szállit legolcsóbb ár mellett az

Erdélyi Szász Gazdasági

Egyesület árucarnoka

S i b i u

Sürgőnycim: **Verkaufshalle Sibiu.**

Telefon: No. 200. 296 Árjegyzék ingyen.

SALAMON és ȘTEFAN

magtermelés és magkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul

Széchenyi tér 38. szám. 280

Magtermelő és kísérleti telep:

Sännicoare-Szamoszentmiklós

Legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyhakerti és virágmagvak, kerti, gazdasági, takarmány- és fü-magvak állandó nagy raktára. Legnagyobb csiraképeség garantálva. Árjegyzék ingyen!

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk!

Eredeti Quedlinburgi, Eckendorfi

takarmány répamag!

Fajta azonosság garantálva!

Vetőmagvak

gazdasági magvak
konyhakerti magvak

virágmagvak

heremagvak

legmegbízhatóbb minőségben

286

**MEZŐGAZDÁK
KERESKEDELMI R. T.-nál**

Alapítva 1900

ARAD

Alapítva 1900

Árjegyzék ingyen!

Még van eladó elsőrendű

279

szőlőnemesítvényünk

rendkívül előnyös feltételek mellett!

Gazdasági tanintézet Szőlőoltványtelepe
Mediaș-Medgyes — Telefon 104.

HANSEN

világhírű, minden sajt készítő
által ismert

310

tejoltója

poralakban, folyékony állapotban, mindenkor

egyenletes erős,

abszolut tiszta, erős, tartós,
megbízható és kiadós
gyártmány.

Romániai képviselő:

GEA-KRAYER S.

Timișoara — Temesvár.

FAISKOLAK ÉS SZŐLŐ
OLTIVÁNYTELEPEK R.T.



**AMBROSI, FISCHER
& CO**

AIUD, JUD. ALBA

Catalog gratis

272